

10—37/2/1983.

Üllőbörtes József dr. László belügy. min.
33-176/1/2005. sz. ad. al. 2005. nov. 4-én.
(szabó)

SZIGORÚAN TITKOS!

N° 013

Törlés folyamatban!
Herczeg Miklós

Dr. Heilebrandt László

A BELÜGYMINISZTER, A KÜLÜGYMINISZTER ÉS A KÜLKERESKEDELMI MINISZTER

2/1983. számú EGYÜTTES IRÁNYELVE

a magyar állampolgárok külföldön történő munkavégzéséről szóló
3025/1983. Mt. h. számú határozat végrehajtásáról

Budapest, 1983. évi július hó 4-én.

A Minisztertanács 3025/1983. Mt. h. számú határozata 2/a. pontjában megjelölt feladatok eredményes végrehajtása érdekében kiadjuk az alábbi

e g y ü t t e s i r á n y e l v e t :

1. A Magyar Népköztársaság politikai, gazdasági, kulturális és tudományos területeken kialakult és dinamikus fejlődő nemzetközi kapcsolatainak eredményeként folyamatosan növekszik a tartós munkavégzés valamelyik formájában — beleértve az egyéni munkavállalást is — külföldön munkát vállaló magyar állampolgárok száma.

A külföldön munkát végzők körében nő az államtitkokat és szolgálati titkokat ismerő, magasan képzett szakemberek aránya.

Ezzel egyidejűleg fokozódik az ellenséges szervek külföldön levő állampolgáraink elleni, valamint külföldön őrzött állam- és szolgálati titkaink megszerzésére irányuló tevékenysége.

2. A tartós munkavégzésben részt vevő magyar állampolgárok ellenséges tevékenység elleni védelme fontos politikai, állam- és biztonsági érdek. Ezért a megelőző és védelmi munkában is szoros együttműködést kell kialakítani a külföldi munkavégzést engedélyező minisztériumok és országos hatáskörű szervek, az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal, a Külügyminisztérium, valamint a Belügyminisztérium között.

3. A tartós külföldi munkavégzés bármelyik formájában külföldön levők helyzete — a magyar külképviseletek személyzetének tagjait és családtagjait kivéve — lényegében azonos a tartós külföldi kiküldetést teljesítő magyar állampolgárokéval.

A fentiekből kiindulva, a velük kapcsolatos biztonságvédelmi feladatok meghatározásakor és végzésekor a Honvédelmi Bizottság 7/315/1980. sz. határozatát, valamint a hivatkozott határozatból adódó feladatokat részletesen szabályozó 17/1981. sz. belügyminiszteri utasítás (a továbbiakban: utasítás), továbbá a külügyminiszter 4/1981. sz. (A Magyar Népköztársaság külképviseleteinek feladatairól rendkívüli helyzetben), a 7/1981. sz. (A külképviseletek biztonságáról), az 5/1982. sz. (A tartós külföldi kiküldetést teljesítő magyar állampolgárok nyilvántartásáról és konzuli védelméről), az 1/1983. sz. (A biztonsági és biztonságtechnikai felelősök feladatkörének szabályozásáról szóló) utasítás rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni.

4. A tartós munkavégzést engedélyező szervek a kiválasztáskor szerezenek érvényt az utasítás 6. pontjában rögzített követelményeknek.
5. A tartós munkavégzésben részt vevők biztonsági felkészítésekor a Külügyminisztérium kivételével, a Belügyminisztérium által a munkavégzést engedélyező szervek rendelkezésére bocsátott tájékoztató szakanyagot használják fel.

Az általános felkészítésnél támaszkodjanak az egyes fogadó államok tekintetében az illetékes minisztériumok és országos hatáskörű szervek rendelkezésére álló ún. országismereti anyagokra. A fogadó államok sajátosságaiból adódó legfontosabb jogi és magatartási normák megismertetésében használják fel a Külügyminisztérium által, az utasítás 19. pontja alapján részükre átadott anyagokat.

A Külügyminisztérium a külképviseletek, valamint a biztonságvédelmi felelős és a munkaügyi attasé útján segítséget nyújt a tartós külföldi munkavégzésben részt vevő magyar állampolgárok helyi biztonsági felkészítéséhez.

6. A tartós munkavégzés bármelyik formájában részt vevők biztonsági felkészítését az utasítás 11. és 12. pontja értelmében létrehozott, illetve kijelölt szervezeti egységek végezzék.
7. A külföldi munkavégzést engedélyező szervek a felkészítés során ismertessék azokat az alapvető jogokat és kötelezettségeket, amelyeket valamennyi külföldi munkavállaló tekintetében, saját biztonságuk és az általuk ismert állam- és szolgálati titkok védelme, megőrzése érdekében meg kell tartaniuk. Ebben a vonatkozásban tételesen ismertessék az utasítás 7. pontjában leírt eseményekre vonatkozó jelentési kötelezettséget, a 15. és 16. pontban foglalt jogokat és kötelezettségeket.
8. Különösen nagy gondot kell fordítani a fontos állam- és szolgálati titkokat ismerő magyar állampolgárok külföldi munkavállalásra történő kiválasztására és felkészítésére.

Célszerű az ilyen személyeket egyéni felkészítésben részesíteni, amelynek keretében az egyén helyzetét és leendő külföldi munkahelyét figyelembe véve kell ismertetni vele a biztonságát veszélyeztető körülményeket. Az ilyen felkészítésben az illetékes engedélyező szerv kérése alapján a Belügyminisztérium szakemberei is vegyenek részt.

9. A külföldi munkavégzés bármelyik formáját engedélyező szervek fordítsanak fokozott figyelmet a tartós munkavégzésben résztvevőkre és velük utazó hozzátartozókra vonatkozóan az utasítás 3/c. pontjában a Külügyminisztérium felé előírt adatszolgáltatási kötelezettség időbeni és folyamatos teljesítésére, amelyet részletesen az 5/1982. számú külügyminiszteri utasítás 5. pontja tartalmaz.
10. A tartós munkavégzés bármelyik formája alapján külföldön levő magyar állampolgárok körében tudatosítani kell, hogy a Külügyminisztérium az illetékes külképviselő útján ellátja konzuli védelmüket, biztonságukat érintő bejelentésük esetén a tartós munkavégzést engedélyező hazai szervvel együttműködve megteszi a szükséges és lehetséges intézkedéseket az 5/1982. sz. külügyminiszteri utasítás 6. és 7. pontja alapján (az utasítás 8. és 9. pontja szerint).
11. A tartós külföldi munkavégzés lehetőségéből ki kell zárni azokat a magyar állampolgárokat, akik a vonatkozó jogszabályok által előírt követelményeknek nem felelnek meg, illetve akik arra személyüknél, családi körülményeiknél fogva alkalmatlanok, itthoni magatartásuk alapján előre látható, hogy a külföldi, esetenként ellenséges környezetben nem viselkednek magyar állampolgárhoz méltóan, vagy külföldön maradásuktól tartani kell.
12. A tartós munkavégzést engedélyező szervek kísérik figyelemmel a munkavállalók külföldön tanúsított magatartását, a velük történt, biztonságukat érintő eseményekről évenként egy alkalommal, illetve a lehetőségektől függően számoltassák be őket és a védelmük érdekében szükséges intézkedéseket tegyék meg.
Az állambiztonsági szempontból jelentőséggel bíró eseményekről folyamatosan tájékoztassák a Belügyminisztériumot.
13. Ez az együttes irányelv 1983. július 1-én lép hatályba.

DR. HORVÁTH ISTVÁN s. k.,
belügyminiszter

PUJA FRIGYES s. k.,
külügyminiszter

VERESS PÉTER s. k.,
külkereskedelmi miniszter

Készült: 320 példányban.

Kapják: a 17/1981. BM számú utasítás elosztója szerint.